

GREEN TRANSPORT CLUSTER

КЛЪСТЕР ЗЕЛЕН ТРАНСПОРТ

87 James Bourchier Blvd 5th floor, office 13

Sofia BULGARIA

mobile: +359 888 555 171

E-mail: office@gtcluster.eu

WEB Site: <http://www.gtcluster.eu>

ДО
Г-ЖА МАРИЯ БОЯДЖИЙСКА
ЗАМЕСТИК МИНИСТЪР
НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

КОПИЕ:
Г-Н МИРОСЛАВ КАЛУГЕРОВ
ДИРЕКТОР ДИРЕКЦИЯ НСЗП

Относно: *Становище във връзка с обществени обсъждания на разработени общи, приоритетни, специфични и подробни природозащитни цели на ниво защитена зона за защитена зона BG0000366 „Кресна – Илинденци“ и защитена зона BG0002003 „Кресна“*

УВАЖАЕМА Г-ЖО ЗАМЕСТИК МИНИСТЪР,

Имаме честта да ангажираме Вашето високо отговорно внимание с един стратегически важен за България и Европа проблем. Става дума за строителството на АМ „Струма“ на територията на Република България.

. Автомагистрала „Струма“ е част от Транс-европейски Коридор № IV свързващ градовете Дрезден - Прага - Братислава - Гьор - Будапеща - Арад - Крайова - София - Пловдив - Истанбул, с разклонение София - Кулата - Солун. Път свързващ страните от Централна Европа с Егейско море (пристанище Солун) и освен това представлява част от Приоритетен проект 7 на ЕС. Важността на транспортното направление следва да се решава и с оглед на така необходимата интеграция на Западните Балкани. Построяването на АМ "Струма" в срок увеличава решително шансовете за успешно приобщаване на гражданите на Северна Македония и Албания към европейските стандарти на живот. Също така на гражданите на България и ЕС е изключително важно тази магистрала да влезе в експлоатация, колкото се може по- скоро.

Официалната статистика за период 2012 - 2016 г. показва, че в 15 километровото Кресненско дефиле са станали 270 тежки катастрофи, с 25 загинали и 119 ранени, получили тежки увреждания, някои от които за цял живот. През 2017 и 2018 г. се наблюдава ръст на катастрофите и загиналите, защото пътя е важна артерия между София - Солун - Атина. Този пътен участък е известен като „най-кървавото трасе“ в Българи, което се преминава с голям страх от населението.

България, Гърция, а и Европа имат необходимост от завършването на магистралата. Уверяваме Ви, че в широките кръгове на обществеността има консенсус за нейното бързо построяване. Сред неправителствените организации, които пишем това писмо има:

- учени и специалисти в сферата на безопасността на движението по пътищата;
- експерти от клъстер по зелен транспорт, който обединява фирми развиващи дейност в областта на екологичния транспорт и логистика. Подкрепайки развитието на

интермодалните превози с железопътен транспорт за намаляването на тежкотоварния автомобилен трафик

- истински природозащитни организации, които съчетават приоритетите за развитие на обществото и запазване на екологията.

Като отговорни организации, ние работим за баланс между императива за опазване на природната среда и човешкото развитие. Нашето отношение е подчинено на еко-хуманистични приоритети. Част от изброените експерти са членове на създадения Комитет за наблюдение на строителството на АМ «Струма». Те системно се информираха и участваха със свои позиции в консултациите по време продължилата дълго време процедура.

С настоящето писмо, ние се обръщаме към Вас, за да Ви информираме за идентифицираните рискове и опити да се забави или дори да се спре строителството на най-предизвикателния от десетилетия насам участък от магистралата, а именно Лот 3.2 между Крупник и Кресна. Сериозно притеснение у нас обаче будят необосновани и манипулативни жалби и доклади на представители на малък брой неправителствени екологични организации, с което се подвеждат отговорните институции в България и ЕК. Опитите за саботаж на предстоящото ѝ завършване предизвикват в нас възмущение, израз на което е и настоящето писмо.

През август 2019 г. България представи за одобрение проекта за Лот 3.2 на автомагистрала „Струма“. Вследствие на забележките, изпратени от службите на Комисията, установяващи значителни недостатъци в оценката на въздействието върху околната среда (ОВОС), през януари 2020 г. България оттегли проекта, за да го преразгледа и да направи необходимото с оглед на съответствието с приложимото законодателство на ЕС. Проектът беше разделен на два етапа: подготвителни и смекчаващи мерки (в рамките на програмата за периода 2014—2020 г.) и строителство (в рамките на програмата за периода 2021—2027 г.).

Участието ни в общественото обсъждане с позиция ще представим пред вас във връзка с публикуваните специфични консервационни и подробни природозащитни цели за защитена зона „Кресна-Илинденци“ и защитена зона „Кресна“ на интернет страницата на МОСВ, в изпълнение на Препоръка 212 /2021/ на Постоянния комитет на Бернската конвенция.

Разбирането на ЕК относно разработването на специфични цели за защитените зони е представено в Известие на Комисията C(2018) 7621 final, Брюксел, 21.11.2018 г., Управление на защитените зони по „Натура 2000“ – Разпоредбите на член 6 от Директива 92/43/ЕИО за местообитанията. Именно указанията на ЕК в това известие обосновават необходимостта от разработване на специфични цели, като етап в определянето на мерки по чл. 6 на Директива за местообитанията. В известието също така са представени и конкретни указания относно начина, по който следва да се определят специфичните цели.

Относно въведените нови секции, в които са обособени „общи“ и „приоритетни“ цели за двете защитени зони

Въвеждането на понятието „приоритетни цели“ не отговаря на изискванията на Директива за местообитанията и на Директива за птиците, и на насоките на ЕК за тяхното прилагане

В допълнение, обръщаме внимание, че има **редица противоречия** между приоритетните цели, представените в Приложение 1 към Протокол от 28 юни 2022 на работната група, и специфичните цели за защитените зони, част от същото приложение, както и на факта че, голяма част от приоритетните цели по своя характер **представляват мерки, а не цели.**

На редица места в приоритетните цели се посочват видове, напр. *Podarcis erhardii*, *Podarcis tauricus*, *Lacerta trilineata*, които **не са предмет на опазване, съгласно СФД** в тази зона и съответно за тях няма разработени специфични цели. Съгласно указанията на ЕК специфични цели се определят **само за тези видове и природни местообитания, които са предмет на опазване в защитените зони, съгласно СФД**

Целите и мерките се различават по своята същност, като **определянето на мерките трябва да се извърши с прякото и активно участие на заинтересованите страни** – хората, които живеят и работят в дадена зона или я използват. Това изрично се подчертава и в Известие на Комисията C(2018) 7621 final, Брюксел, 21.11.2018 г., Управление на защитените зони по „Натура 2000“ – Разпоредбите на член 6 от Директива 92/43/ЕИО за местообитанията: *„След като бъдат определени цели на опазването за дадена защитена зона по „Натура 2000“, при определянето и установяването на мерките за опазване се позволява известна гъвкавост. Могат да бъдат проучени няколко варианта (като се прилагат подбрани мерки от административно, договорно или правно естество), при които се отчитат други социални и икономически дейности в тези райони.“*. И още: *„Участието, консултацията и комуникацията при планирането и подготовката за управлението на опазването на защитена зона по „Натура 2000“ позволяват да се отчетат мненията на хората, които живеят и работят в тази зона или я използват, и да се гарантира участие на различните заинтересовани страни в управлението на зоната, така че да се повиши вероятността за успех.“*.

В тази връзка, **определянето на мерки, които не са обсъдени и консултирани със заинтересованите страни е нецелесъобразно, необосновано, противоречи на духа на политиката за Натура 2000 и може да доведе до конфликти на местно ниво и негативно отношение към мрежата Натура 2000**, като цяло и в крайна сметка непостигане на целите по опазване.

Представените примери за противоречия между приоритетните и специфичните цели или за смесване на цели с мерки, представени в Приложение 1 към Протокол от 28 юни 2022 на работната група, не са изчерпателни. Могат да бъдат открити още много сходни противоречия или смесване на цели с мерки.

Становището на нашия екип е да се запази структурата на специфичните цели, така както тя е била разработена по Договор № Д-30-14/07.04.2020 г., и приета от експертите на ЕК. Имаме конкретни становища Относно редакциите по параметър: **„Обща площ на подходящите местообитания на вида в защитената зона“ за четири вида влечуги и Относно редакциите по параметър: „Свързаност на местообитанията на вида, които са в противоречие с изразеното мнение на РГ.**

Няма да се спираме на всички противоречия, които касаят доклада на РГ. Очевидно е че след промените внесени от Работна Група 1 (РГ 1), докладите представляват текстове, които са лишени от солидна аргументация и логическа взаимосвързана последователност на причинно-следствените съждения. Нарушена е инструкцията, „SSCO are elaborated on the basis of the best available scientific knowledge stemming mainly from the reports under Birds and Habitats Directives, the Standard Data Forms, field surveys which have been conducted and literature.“ от Методологията за определяне на Специфични Природозащитни Цели;

Няма ясна и научно обоснована методология. Всъщност за основа е взета работата на специалистите, работили за „Дикон Груп“ ЕООД по договор с МОСВ номер Д-30-14 (07.04.2020) за изработване на Специфичните Природозащитни Цели за двете ЗЗ. По напълно необясним и непрозрачен начин, част от текстовете изготвени от специалистите са просто

изтрети и така ключова информация е премахната. Не е приложена информация защо и как е действала РГ 1 по отношение на селектирането на информацията, с която е работила. Подобна стратегия навежда на идеята, че научната аргументация при определяне на целите е била пренебрегната за сметка на друг тип аргументация. Подобна парадигма е дълбоко неправилна и не съответства на идеите и концепциите на ЕК за определяне на консервационни цели (Нота на ЕК от 2012г В сегашния вариант на докладите е нарушен не само принципа на събиране на най-пълнен набор от информация, заложен в Методологията за определяне на Специфични Природозащитни Цели, а е пренебрегната и инициатива от Бернската Конвенция. На срещите с наблюдаващите експерти на Бернската конвенция бе формулирана инструкция да се създаде общодостъпна платформа. При определяне на Специфичните цели трябва да се взимат предвид сведения от научен характер, както и данни на представителите на неправителствения сектор и на други членове на гражданското общество. Достоверността на тези данни трябва да може да бъде проверена от експерти. Бяха поети отговорности да бъдат създадени общодостъпни бази данни, до които да имат достъп лицата отговорни за формулиране на Специфичните Природозащитни Цели на ЗЗ. Подобни платформи не бяха създадени и по този начин тези препоръки и инструкции на специалистите на Бернската Конвенция не са взети под внимание при изготвянето на докладите на РГ 1;

Липсва всякаква аргументация за причината на подобни решения и методиката по които са изчислени новите параметри. Това е грубо противоречие на инструкциите изработени от експертите, които предоставиха техническа помощ от страна на DG Regio. Създава се впечатлението, че в разработките на РГ 1 е заложен напълно изкуствен и необоснован потенциал за възпрепятстване на реализацията на ИП за реализация на Лот 3.2 на АМ Струма, вкл. за реализация на каквито и да е мерки за опазване на биологичното разнообразие в Кресненския пролом. Това е неприемлив и опасен прецедент, понеже подобен подход може да се възприеме и при определяне на Специфичните Природозащитни Цели на останалите ЗЗ на територията на Р. България;

В настоящият вид на докладите се наблюдава тенденция да се избягва всякаква конкретика и част от формулировките са написани в посока противоположна на тази зададена от консултантите по техническа помощ осигурени от ЕК. Преформулираните пасажии напълно променят семантичната натовареност на текста и променят същността на изводите. Една и съща научна информация се трактува по различни начини в началните доклади и в окончателните текстове. Това е недопустимо от научна гледна точка

Считаме, че разработени общи, приоритетни, специфични и подробни природозащитни цели на ниво защитена зона за ЗЗ BG0000366 „Кресна – Илинденци“ и ЗЗ BG0002003 „Кресна“ са от изключително значение, тъй като ще са първите за България. В тази връзка, смятаме, че трябва да има широка разяснителна кампания на достъпен за гражданите език, който ще е засегнат, какви ще са последиците, както за частните лица, така и за националния интерес (АМ Струма, други инфраструктурни проекти, които биха могли да бъдат засегнати и т.н.).

Горепосочените мерки и цели са от фундаментално значение за реализацията на АМ Струма, като в процеса на изработване на същите, от страна на ЕК беше ангажирана независима експертиза, в резултат на която беше одобрена методология за изработване на целите.

С уважение: Проф. Симеон Ананиев
Председател на КЗТ